

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . 8 korona
Félévre . . . . 4 korona
Negyedévre . . 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Előlépések a katolikus egyházban.

Az új püspökök képekben való bemutatását már előző lapunkban megkezdettük. Jelen számunkban folytatjuk és befejezzük. De egyúttal örvendünk azért is, hogy az újabban kinevezett

zettebb tanára lépett; még fiatal ember és nagy híve a keresztény-szociális eszméknek.

Zichy Gyula gróf, az új pécsi püspök alig harminc éves. XIII. Leó udvarába került s ott

Zichy Gyula gróf, az új pécsi püspök.

Prohászka Ottokár dr., az új fejérvári püspök.

katolikus egyházi méltóságokat olvasóinknak képekben is bemutathattuk.

Városhy Gyula dr. volt székesfejérvári püspök örökébe Prohászka Ottokár, a budapesti egyetem teológiai karának egyik legkép-

várta be, míg elérte azt a kort, amelyben püspöki méltóságot viselhet.

Szívünkől óhajtjuk az új egyházfejek sikeres működését, boldogító munkájokban, szent ügyükben vezérelje, oltalmazza az Ég!

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 30 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p h a t. <<

„Mindent Norvégiáért!”

Édes, jó magyarom! Tudod-e ki mondotta ezt a nagy, szent fogadást, hogy: „*Mindent Norvégiáért!*” Nem hadvezér, ki jelszavakat mond a csata előtt, nem polgár ember, ki szent fogadalmat tesz a haza oltalmára, hanem egy király esküdt fel ezzel a szép jelszóval az elmúlt héten, midőn fejére tette Norvégország koronáját. Saját állapotunkon szomorkodva oda tekint szemünk a norvég nemzet felé. Boldog nemzet, boldog nép. Rövid idő előtt elküldték *Oszkár* királyt a trónról, mert nem tett eleget a nemzet érdekében és a svédeknek előnyben részesítette. Most meg az új királyt választották meg, aki úgy esküszik fel a koronázáskor, hogy „*mindent Norvégiáért!*”

A mi bus viszonyaink közül milyen édes, ha oda tekinthetünk, ahol az uralkodó mindent megtesz a nemzetért, mely koronát emel a fejére. A mi bajunk az, hogy gondolkozásban, törvényeinkben óriási különbség van, ha a norvégekéhez hasonlítjuk.

A norvég királyválasztásról az alábbi krónikát adjuk:

A norvég storting egyhangulag királylyá választotta *Károly* dán herceget, aki mint *VII. Hakon* lép Norvégia trónjára. Az új király harminchárom éves fiatal ember, a dán trónörökösnek a második fia s eddig a nyilvánosság előtt keveset szerepelt. Magas termetű, kellemes megjelenésű férfi s aki vele beszélt, nem győzi dicsérni szeretetreméltóságát. Katonai nevelésben részesült s kitűnő eredménnyel végezte a tengerészeti iskolát. Egész mostanáig hajóstiszt volt. Királylyá választásánál nagy szerepet játszott az a körülmény, hogy trónörökösét vizs Norvégiába. A tenger és a flotta iránt való nagy szeretetével is megnyerte magának a tengerjáró norvég nép becsülését. *Károly* herceg kora ifjúságától egészen házasságáig a tengernek és a tengerésznek szentelte életét és ha róla beszéltek, mindig mint *hajós herceget* emlegették. Miután megházasodott s kivált miután fia született, a tengerészetnél többre becsülte a csöndes családi otthont s azontul jóformán csak családjának élt. Felesége *Maud* welszi hercegnő, *Edvárd* angol király legfiatalabb leánya: most harmincöt éves. Kiváló nyelvtalantuma van; anyanyelvén kívül kitűnően beszél németül, svédül, norvégül, franciául és oroszul. Mikor mint asszony átköltözött Dániába, irodalmi tevékenységet is kezdett kifejteni s irt *Graham Irving* név alatt egy színművet is. Ugy mondják, hogy férjének királylyá való jelölését erősen ellenezte s csak akkor nyugodt bele, amikor királyi atyja eloszlatta minden aggodalmát. Az új norvég királyi pár november 25-én, szombaton vonul be *Krisztianiába* egy nemzet örömmujjongása között.

Dániában az *amalienborgi* kastélyban lefolyt fogadás után a norvég küldöttség *Hakon király* kastélyába

ment. A kihallgatás alkalmával *Berner*, a norvég storting elnöke átadta a királynak a norvég nemzet üdvözlését és szerencsekívánatait és a norvég nemzet ama reményének adott kifejezést, hogy nemzet és király együttes munkálkodását szerencse fogja kísérni. *Hakon* király a következőképpen válaszolt:

Storthing-elnök ur! Uraim! A norvég nemzet képviselőinek első üdvözlése mélyen meghatott. A norvég nemzet azáltal, hogy november 18-ikán egyhangulag hozott határozatával királyává választott engem, bizalmának adta bizonyítékát. Remélem, hogy e bizalom egyre növekedni fog, minél jobban megismeri a norvég nemzet a nőmet és engem. Mint önök uraim, bizonyára tudják, kívánságomra történt, hogy a rövid idővel ezelőtt lefolyt *népszavazás* megtartották. *Biztosítékot* akartam ezáltal szerezni arra nézve, hogy a nemzet és nem egy párt kívánta királyá választásomat és azért is szükséges volt, mert az én feladatomban első sorban egyesítés, nem pedig szétdarabolás. Életemet Norvégia javára fogom szentelni és nőmnek, valamint én nekem is legforróbb óhajom, hogy az a nemzet, mely bennünket megválasztott, velünk vállalva munkálkodjék e cél elérése érdekében és akkor majd teljes bizalommal e szavakat választhatom jeligémmé: „*Mindent Norvégiáért!*”

Hogy áll a világ?

A Fejérváry-kormány folytatja a harcát a törvényhatóságok ellen, amelyek nem hajtják végre rendeleteit és nem iktatják be főispánjait, mert azt a kormányt, amelynek a képviselőházban többsége nincs, nem tartják törvényes kormánynak s inkább engedelmessékednek a képviselőháznak, amely határozatával megtiltotta az önkéntesen fizetett adó beszedését és az önként jelentkező ujoncok behívásának kiállítását. *Kristóffy* belügyminiszter a megyék ellenállásával szemben előbb felfüggesztette több megye alispánját, legutóbb pedig a kormány elhatározta, hogy az ellenálló megyéktől megvonja az állami hozzájárulást. Ezt a hozzájárulást a megyék a költségvetési törvény alapján azokért a szolgáltatásokért kapják, amelyeket tisztviselőik az államnak tesznek. Az ellenzék ezért azt mondja, hogy a kormánynak nem volt ahhoz joga, hogy az állami hozzájárulást egyes megyéktől megvonja, a kormány intézkedése által sújtott megyék pedig azon vannak, hogy a hiányt más uton módon pótolják. Annyi bizonyosnak látszik, hogy az állami hozzájárulás megvonása nem fogja arra bírni az ellenálló megyéket, hogy most már meghajoljanak a kormány előtt. A kormány tehát nem éri el célját, amikor ily rendszabályokkal igyekszik a megyéket megtörni, sőt még fokozza az ellenzék elkeseredését. És bizonyos az is, hogy a válság ily módon csak egyre jobban elmérgesedik, anélkül, hogy a végét előre sejtteni lehetne.

* * *

A januárban megválasztott képviselőház többsége, a szövetkezett ellenzék, ismét megerősödött.

A legjobb minőségű **háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon** a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya”, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. szám.

Csatlakoztak hozzá az úgynevezett új disszidensek, vagyis azok, akik a januári választás után a válság folyamán váltak ki a szabadelvű pártból. Az új disszidensek, akiknek vezére Nagy Ferenc volt államtitkár, egyesültek az Andrássy Gyula gróf vezérlete alatt álló párttal s ily módon kapcsolatba jutottak a szövetkezett ellenzékkel. A két csoport alkotmány-párt néven egyesült, kifejezésre öhajtván juttatni már a nevével is azt, hogy legelső feladatául az alkotmány védelmét tekinti. Az alkotmány-párt részletes programot nem dolgozott ki, minthogy elfogása szerint a mostani helyzetben a legelső feladat az alkotmányos rend helyreállítása. Az alkotmány-párt is, éppen úgy, mint a szövetkezett ellenzék, a képviselőház által elfogadott felirat alapján áll. Elnökévé az új párt Darányi Ignácot, a Magyar Gazdaszövetség elnökét választotta meg, míg alelnökévé Nagy Ferenc volt államtitkár lett. Vezére az új pártnak Andrássy Gyula gróf, akitől az ország az alkotmányos rend helyreállítását várja. Az új pártnak több mint ötven tagja van.

Sz—s.

Az Alfonz-bakák.

A spanyol király wieni (bécsi) látogatása alkalmával a király a Mollináry ezredet Alfonz-ezrednek nevezte. Erről egy kecskeméti derék polgár a következő érdekes fejtegetést tette:

A Mollináry-ezred, ez a tősgyökeres magyar ezred ezontul Alfonz spanyol király nevével fogja viselni. A spanyol királynak csak gratulálhatunk, hogy ilyen pompás ezrednek lett a tulajdonosa, de lehetetlen mégis, hogy e változás láttára kis szomorúság ne lopózzék szívünkbe. Kecskemét város törvényhatósága, a mely büszkén vallja a 38. gyalogezredet Kecskemét ezredének, annak idején azzal a kéréssel fordult a királyhoz, engedje meg, hogy a 38. ezred örök időkre a Mollináry nevet viselje. A fölíratban szépen kifejtették, hogy a Mollináry-baka szinte fogalom immár, a hü, a jó, a bátor, a lelkes, a vitéz magyar katona fogalma. Kár volna szétépíteni azt a köteléket, azokat a hagyományokat, a melyek ezt a derék magyar ezredet nemcsak Kecskeméthez, hanem az egész országhoz fűzik. És ime, a kérés nem talált meghallgatásra. Valóban, azoknak a nagyrangú katonáknak, akik a legfelsőbb hadurnak tanácsal szolgálnak, nem sok érzékük van az iránt, hogyan lehet a közös hadsereget népszerűvé tenni. Ime, most is semmivel meg nem okolható elhatározással kitörölték egy ezred nevet, a melyhez egész

legendakör fűződik, a mely a magyar népnek a katonaság iránt való szeretetéről beszélt. Hát nem lett volna mindegy a spanyol királynak, ha akár-melyik más ezred egyenruháját huzta volna föl akkor, a mikor talán még egyszer erre jár? A spanyol király iránt való udvariasságból nem lett volna szabad mélyen megsérteni egy nagy magyar város kegyeletes szeretetét, nemes érzelmét.

Sajnáljuk ezt a változást és aligha örülnek neki a Mollináry-bakák is, a kikről a nóta is hirdeti, hogy nincs párjuk a világon. Vannak hagyományok, a melyekhez nem szabad hozzányúlni, vannak nevek, a melyeket nem szabad eltörölni. Ilyen a Mollináry-ezred hagyománya és neve. Szegény Alfonz-bakák!

Bonyodalom Törökországban.

A hosszas külképviseleti tárgyalás Törökország és a nagyhatalmak konstantinápolyi képviselői között nem vezetett eredményre. A szultán megmaradt annál, hogy a hatalmak által követelt pénzügyi ellenőrzés Macedóniában felségjogait sértené s így nem teljesítheti a nagyhatalmak követelését. Ennek következtében azután a nagyhatalmak is beváltották fenyegetésüket s elküldötték hajóikat, hogy flottatüntetéssel kényszerítsék a szultánt arra, hogy követeléseiket teljesítse. Magyarország-Ausztria a »Sanct Georg« páncélos cirkálóhajóval és a »Szigetvár« cirkálóhajóval vesz részt a flottatüntetésen s hajóink már el is hagyták a pólai hadikikötőt. Ugyanekkor az angol, francia és olasz hadihajók is elindultak és Pireusz görög kikötő előtt holnap fognak találkozni hajóinkkal. A nemzetközi flotta főparancsnoka Ripper osztrák-magyar altengernagy lesz. Pireuszból azután a nemzetközi flotta elindul Kis-Azsiába, ha a nagyhatalmak által meghatározott időpontig a szultán kedvező választ nem ad. Még mindig azt remélik, hogy a szultán az utolsó pillanatban meg fogja gondolni a dolgot és engedni fog, amint az már ismételten megtörtént hasonló esetekben. A mostani alkalommal talán azt remélte a szultán, hogy a nagyhatalmak nem fognak megegyezésre jutni a flottatüntetés dolgában s most, amikor látja, hogy ez a reménye nem teljesedett be, lehetséges, hogy teljesíteni fogja a nagyhatalmak követeléseit, mielőtt hajóik a török vizekre érkeznek. Mert abban a pillanatban, amikor a nagyhatalmak hajói a török kikötők előtt állanak, már nem mondhatja többé, hogy jószántából engedett, mert akkor nyilvánvaló, hogy a nagyhatalmak kényszerítették

A „szüreti árjegyzékünk“

és az

„őszli magárjegyzékünk“

megjelent és azt kívánatra bárkinek ingyen megküldjük

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V. ker., Alkotmány-u. 31. szám.

arra, hogy követeléseiket teljesítse. És ez a kényszer, amely előtt a szultán előbb-utóbb mégis meg fog hajolni, többet árt tekintélyének, mintha bár az utolsó pillanatban, de önként beleegyeznek Macedónia pénzügyeinek ellenőrzésébe.

Az orosz forradalom.

Az orosz forradalom kezd csillapulni. Talán talán a szabadság szent eszméje felvilágosítja az orosz nép elméjét és megszűnik a hiábavaló vérontás. Szentpéterváron, Oroszország fővárosában az általános sztrájk, melyben ezuttal nem vettek részt az összes munkások, véget ért. A főkapitány felkérte az összes üzlettulajdonosokat, hogy ha esetleg még most is munkásküldöttségek jelennének meg náluk azzal a parancssal, hogy üzleteiket és raktáraikat zárják be, az illetőket rendőri segélylyel tartóztassák le és vitessék a rendőrségre.

Annál veszedelmesebb a hír, mely a keletázsiai hadseregtől jön. Ugyanis Nagaszakiból érkezett jelentések szerint Vladivosztozk nyugodt ugyan, de az egész város és az erődök is a fölkelők kezeiben vannak. Az orosz hadihajók legénysége is fellázadt és csatlakozott a felkelőkhöz. A forradalmi mozgalom már az egész mandzsuri sereget elfogta, amelynek legénysége felebbvalóinak az engedelmességét az összes helyőrségekben megtagadja.

Erről a szomorú fordulatról távirati jelentést is küldött *Linevics* orosz főhadvezér a cárnak. A cár az utóbbi napokban gyöngélkedik.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Szövetkezés és erkölcs.

A *Szövetkezés* című folyóiratban olvassuk a többek között a következőket:

Ahol az erkölcs szilárd alapokon nyugszik, ott a szövetkezés hatalmas léptekkel megy előre; ahol azonban az erkölcs laza, ott rosszul folynak a szövetkezés dolgai is. A szövetkezésnek az erkölccsel elválaszthatatlan kapcsolata kell egymáshoz fűződnie, mert különben képtelen lesz azoknak a nehezebb feladatoknak a teljesítésére, amiket a szövetkezéstől várunk és várhatunk.

A fogyasztó és értékesítő szövetkezetek erkölcsnevelő, erkölcsjavító hatását elvitatni senki nem tudja. A jól vezetett fogyasztó szövetkezet a takarékosági szellem fejlesztésén kívül önbizalomra, mértékletességre szoktat. Beesületes hajlamokat nevel és nem ingerel, sőt óv attól, hogy a vagyont, tisztességet prédára bocsássuk.

Ezek a szövetkezetek nagy mértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy a nép anyagilag talpra álljon és függetlenítse magát az uzsorás boltosok befolyása alól. Az igazi szövetkezet nem ad hitelbe; nincs nála korlátlan adósságszínalás, hogy azután, ha nagyon felszaporodott a hitel, árverezés, vagy legjobban esetben terhes váltóadósság legyen belőle.

Számtalan példát tudunk, ahol a falusi szatócs a serdülő fiatalságból könnyű eszközzel pompás magának való üzletfeleket nevelt. A padlásról, hombárból a szülők tudta nélkül elemelt gabona a szatócs, korcsmáros padlásán talált pihenő helyet. Hogy a buza nem piaci áron került eladásra, továbbá, hogy nem valami üdvös célt szolgált az így lebonyolított üzlet, azt mondani is felesleges.

Ezeket a szomorú jelenségeket tapasztalva és meggyőződve arról, hogy a lelkiismeretlen falusi szatócs mily óriási erkölcsi és anyagi pusztulást idézhet elő az ő megvagyonosodásáért, nagy volt a mi örömünk az áruuzsora legtevékenyebb irtója, a fogyasztó szövetkezetek szaporodásán.

Ujabbban azonban több helyütt bántó, sőt megdöbbentő jelenségeket voltunk kénytelenek tapasztalni a fogyasztó és értékesítő szövetkezetek alakulásánál. Azok, akiket kezdetben az eszme legjobb barátainak tanultunk megismerni, egyszerre és gyakran már a megalakulási időszakban, hátat fordítottak a jó ügynek, sőt azt mindenféle módon lekicsinyelve, arra törekedtek, hogy a bizalmat megingatva, kedvét szegjék a népnek a további lépésektől.

Gazdasági kereskedelmi és ipar-bank Részv.-Társ.

Budapesten, Múzeum-körút 19.

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolított az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ-

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapirokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzcséplő-készleteket,
Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,
Egytetemes acél-ekéket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Tejgazdasági gépeket,
Fűrészyári berendezéseket,
Szecskavágók,
Répavágók, Morzsolók, Darálók.

Arjegyék, költségvetés, szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

Élelmi szerek értékesítését eszközölik az előírt % mellett. Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
V elszámolás. V

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: V
Husnemüket, füstölt
rust, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojást, vaját, halat, burgonyát, káposztát, zöldségfélét, gyümölcsöt stb.

És igen sajnos végtelenül, de a falu hivatott vezetői közül is találkoztak ilyenek. Nem mondjuk, hogy megvesztegették őket a szatócsok, de mégis nagyon különösnek találjuk azt a hirtelen megfordulást. Valaminek kell lenni a dologban, ez egészen bizonyosnak látszik. Lehet, hogy abban a nézetben vannak az illetők, hogy a szatóc-ok mégis csak derék emberek. Ha uzsoráskodnak is egy kicsit, hát ez nem olyan végnélküli veszedelem. Ha annyi ideig kibirta a széleshátú magyar, kibirja ezután is.

Nagyon veszedelmes gondolkozásmód a nem-törődomség is; a dolgoknak különféle színekben való feltüntetése, mely alig szülhet más eredményt, mint hogy a nép hátat fordítva nem egyenes uton járó vezetőjének, maga kormányozza ügyeit. Találkozik a józan, értelmes, független vagyonu és meggyőződésű gazdaemberek között olyan, aki a vezetésre elegendő képességgel rendelkezik.

A szatócsok kezének titkos munkálkodásával szemben, melynek egyedüli törekvése az, hogy a faluban fogyasztó szövetkezet ne alakuljon, ami reményünk a derék, kerges tenyerű és soha kétes vállalkozásokba nem bocsátkozó, csak becsületes eszközökkel dolgozó földmivelő népünkben van. Ott, ahol a hivatott vezető bármely okból kiejti kezéből a szövetkezeti zászlót, vegye a kezébe a legközelebb álló derék gazdaember és mutassa meg a kétkedőnek, hogy diadalra viszi. Sárba tiporni ne engedje, mert függetlenségét rakja békóba.

A megszokott haszon esetleges elvesztése, annyi bizonyos, hogy nem lehet kellemes a szatócsoknak, koreszmárosoknak, akik jó ideig zavartalanul dolgozhattak; de a fejlődés útjába állani hasztalan igyekezet. Az olyan ajánlgatások, mint például az egyik helyen történt, hogy a szatócsok, ha nem lesz szövetkezet, toronyórát ígértek a községnek, senkit meg ne tévesszenek. Volt eset, ahol a bírónak, harangozóak, de a papnak, tanítónak is nagyobb összegeket ajánlottak fel, ha kiviszi, hogy a fogyasztó szövetkezet meg ne alakulhasson.

A megindult mozgalmat itt-ott meg lehet gátolni fejlődésében, vagy elódázni egy időre, mivelhogy gyenge jellemek mindig voltak a világon; de ezek az akadályok nem tehetik tönkre az eszmét, amint a belédobott kő sem állíthatja meg, vagy terelheti el útjából a hatalmassá növekedett folyamatot. —ő.

Szövetkezeti falu. Ilyen is van, az igaz, hogy nem nálunk, hanem Afrikában. A franciák csinálták meg Algirban. Tirmannak hívják ezt a falut; az egyik egykori kormányzó neve volt ez.

Tirman falu céljaira a francia kormány ezer hektár teljesen műveletlen földet engedett át Belt-Abbés kormányzóságban a telepeseknek, majdnem ingyen, mert hektáronként csak egy frank névleges vételárat kellett lefizetni. A terület harmadrésze jó, harmadrésze közepes és utolsó harmadrésze rossz föld. A telepések 50 frankos részjegyekben 200,000 frank alaptőkét hoztak össze, olyformán, hogy 5 frankot azonnal a részjegy átvétele után, az összeg hátralevő részét pedig kilenc részletben a kilenc következő hónap alatt kell lefizetni. Ez a szervezet tehát teljesen demokratikus s az alapszabályok szerint a jövedelemből 4%-ot a tőke kamatoztatásra, 5%-ot pedig a tartalék gyűjtésére fordítanak. A jövedelem fölöslegét öt részre osztják: egy ötöd részét az alaptőkéhez csatolják, a hátralevő négyötöd részét munkajutalmak címén akarják kifizetni a telep-

adminisztrátorainak, az üzemek vezetőinek, továbbá az állandó meg az időleges munkásoknak. Az utóbbiak — az állandó és az időleges munkások — ezt a jutalmat természetesen a munkabérükön felül kapják. Az így megszerzett területet száz hektáronként tíz parcellára osztják. A falu tanácsa választja az üzem vezetőjét, az igazgatót s ennek viszont megfelelő segédszemélyzet — osztályvezetők — áll rendelkezésére. Ezeknek fáradságát úgy honorálják, hogy az igazgató 3, az osztályvezetők pedig összesen 10%-ot kapnak abból a fölös jövedelemből, ami az alaptőke kamatoztatása s a tartaléktőke megfelelő részletetése után visszamarad. A szövetkezet vezetői azt remélik, hogy három esztendő alatt hétszáz hektárt sikerül majd eke alá hozniok. A marhaállományt, a műveléshez szükséges gépeket, munkaeszközöket természetesen a szövetkezet alaptőkéjéből vásárolják.

A milánói Unione Cooperativa legutóbb költözött át a 2.500,000 frankért vásárolt új palotájába. Ez alkalommal jelentést tett közzé, amely az óriási fejlődést mutatja be. 1887-ben a tagok száma 369 volt és az üzleti forgalom 7505 frank. (Egy frank közel egy korona értéket képvisel.) 1904-ben pedig a tagok száma 9488, ezek között 3411 nő és az üzleti forgalom felül haladta a 7.388,000 frankot is. De az Unione Co-operativa igazgatósága nem is mulaszt el semmit, hogy a fejlődést előmozdítsa. Az elmúlt esztendőben például az összes külföldi szövetkezetek alapszabályait lefordította olasz nyelvre, hogy az olasz szövetkezők azoknak egy vagy más hasznos intézkedéseit tanulmányozhassák. A szövetkezeti propaganda céljából érmekeket készített azok számára, akik a szövetkezeteknek új tagokat szereznek. Az, aki öt új tagot szerez, ezüst érmet, aki 25-öt vonz a szövetkezetek kötelékébe, kis arany érmet és aki 100 tagot tud a szövetkezeti zászló alá csoportosítani, nagy arany érmet kap. Ez is új buzdításul szolgál arra, hogy a tagok a szövetkezet iránti ragaszkodásukat bebizonyíthassák.

Tevékeny szövetkezet. Az aracs-törökbecsei gazdasági hitelszövetkezet felhívást intézett tagjaihoz az új szövetkezeti kölesönök ügyében. A többek között ezt mondja: „Hitelszövetkezetünket nem kell összetéveszteni más pénzintézettel, különösen részvénytársaságokkal, amelyek kizárólag a részvényesek javára dolgoznak. Szövetkezetünk tisztán a tagok erkölcsi és anyagi érdekeinek azon irányban való megoldását tűzi ki célul, amely magára a szövetkezetre és mert a szövetkezetet a tagok összesége képezi, a tagok mindegyikére előnyös és hasznos legyen. Erihető tehát, hogy szövetkezetünk előnyeiben és hasznáiban csakis szövetkezeti tag részesülhet. A tagsági jogosultságot megszerezheti minden fedhetlen előéletű nagykorú egyén, ki bizonyos számú üzletrész pontos fizetésére a belépési nyilatkozat aláírásával magát kötelezi. A szövetkezet tagjainak joga lesz azután még a közgyűlés által megalakítani elhatározott magtár-szövetség által nyújtandó előnyeiben és hasznáiban részt venni és azonkívül az aracs-törökbecsei földmivelők szövetsége kebelében szervezett „Nép-akadémia” előadásait ingyen hallgatni és az azokon folyó gazdasági kérdések megvitatásában részt venni.”

• MI UJSÁG? •

Dessewffy Aurél gróf gyásza. Sulyos és érzékeny családi veszteség érte Dessewffy Aurél grófot, a gazdatársadalom e jeles vezérét. Tizenhatéves leánya, Nóra grófnő, szerdán Abbáziában hirtelen meghalt. Az ifjan elhunyt grófnő holttemét Büdszentmihályra szállítják s ott temetik el a családi sírboltban.

Milán király fia magyar diák. Kolozsvárról írják, hogy gróf Zichy Jenő szerdán odaérkezett és magával hozta Obrenovics Györgyöt, Milán király fiát. A fiu az ottani református kollégium hetedik osztályába fog járni és egy egyetemi tanárnál fog lakni.

Károlyi Sándor gróf az elaggottaknak. Legutóbbi időben Károlyi Sándor gróf tett biznyságot felebaráti szeretetéről. Rákospalota és Ujpest határán, Istvántelken gyönyörű helyen az elaggottak részére 500,000 korona költségen menhelyet épített. Az új intézetet, melynek neve Stephaneum, a szegények kistesevérei néven ismert nőszervezetek vezetik és tartják fenn, kik a mindkét nemű elaggottak teljes ellátásáról könyöradományok útján gondoskodnak. Az intézet ékessége a tágas (250—300 ember befogadására képes) nyilvános kápolna, melynek s vele együtt az egész menhelynek ünnepélyes megáldása október 29-én volt. A menhely át van adva rendeltetésének. A szegények kistestvérei már a múlt hetekben megkezdték a könyöradományok gyűjtését.

A dévai gyorsvonat veszedelemben. Nagy veszedelemben forogtak a minap éjjel keresztülrobogott gyorsvonat utasai. Két Berkasz községi suhanc a sínekre nagy köveket gurított a nyílt pályán. Ugyanott kiszedték a sinszögeket, miáltal a sínek meglazultak. Szerencsére a pályáőr ellenőrző útjában észrevette a gyermekesinyt és idején való jelzéssel figyelmeztette a gyorsvonat gépészét, aki a vonatot megállította. A csendőrség megindította a vizsgálatot és elfogta a két fiut, akik tettüket bevallották és mentségül azt hozták fel, hogy látni akarták milyen a vonatkisziklás.

Két millió korona árvaházra. Megemlékeztünk már arról, hogy egy jótékonyságáról ismert aradi urnő, Fischer Eliz néhány év előtt végrendeletet csinált, amely szerint halála után vagyontól két millió korona kihasítandó, hogy abból egy leányárvaházat alapítsanak. A nemeslelkű urnő ezt a tervét később megváltoztatta olyképpen, hogy még életében fogja felépíttetni a leányárvaházat, még pedig a tavasz elején. Fischer Eliz Szántay Lajos aradi építészszel Budapesten és Bécsben tanulmányozza az árvaházakat.

A budapest—belgrádi telefon. A Budapest és Belgrád közt létesített telefont szerdán adták át a közhasználatnak. A megnyitás hivatalos része arra szorított, hogy Szalay Péter államtitkár, posta és táviró elnök-igazgató az új telefonon üdvözölte a szerb posta- és táviró-igazgatót, kifejezést adva annak az óhajlásának, hogy ez az új összeköttetés még szorosabbra fűzze azt a jó barátságot és egyetértést,

mely a két szomszéd állam közt eddig is fennállott. Erre a szerb posta-vezérigazgató hasonló jó kívánsággal felelt. — Az új budapest—belgrádi telefonáramkörbe be vannak vonva magyar területen Budapest, Ujvidék és Zimony közvetlen beszélgetésre; ezenkívül Ujvidék közvetítésével még Baja, Szabadka, Szeged, Zenta és Zombor városok is beszélgethetnek Belgráddal. Zimonynak Belgráddal még egy második, közvetlen összeköttetése is van. A díjak három pernyi beszélgetés után úgy vannak megállapítva, hogy Zimony Belgráddal egy koronáért, az említett többi városok pedig két koronáért beszélgetnek; sürgős beszélgetésekért e díjak háromszorosa fizetendő. A nyilvános telefon-állomáshoz nem előfizetők meghívásáért egy korona fizetendő.

Brigantik garázdalkodása. Palermóból körülbelül egy hónap előtt eltűnt a városból egy Di Martino nevű fiatalember, jómodu család gyermeke. A szülők keresték, de hiába. Két nap múlva levelet kaptak, amelyből megtudták, hogy gyermeküket brigantik rabolták el és csak óriási váltságdíjért hajlandók szabadon bocsátani. A szülők nem tudták előteremteni az óriási összeget és a hatósághoz fordultak segítségért, átadva a rablók levelét. A hatóságok sem tudtak semmire sem menni s mikor a rablók megtudták, hogy a szülők a hatósághoz fordultak, megölték a fiatalembert. A holtestet minap találták meg Lievi mellett egy ösvényen.

Az ifjuság vezére a rektornál. Melha Armand, a diákszövetség elnöke, akit örök időre kitiltottak a budapesti tudomány-egyetemről, az ifjuság több tagjával szerdán délelőtt megjelent Láng Lajos rektor előtt és kijelentette, hogy bár gazdátlan sértésekkel, amiket neki tulajdonítanak, közösséget nem vállal, mégis a szükséges összhang megteremtése végett, amennyiben az ő becsületes szándékai félreértettek volna, indítatva érzi magát, hogy a rektortól ünnepélyesen bocsánatot kérjen és a történetek felett őszinte sajnálatát fejezze ki. Láng Lajos rektor lát-hatólag érzékenykedve fogadta a kijelentéseket, amelyek sajtó szerinti, rendkívül jól estek neki. Melha Armand különben külföldi egyetemre iratkozott be, de azért részt vesz az ifjuság mozgalmában.

A mandzsuri japán csapatok hazaszállítása. Tokióból jelentik, hogy Oyama tábornok csapatait október utolsó napjaiban kezdték visszavonni hazájukba a kelet-ázsiai harcstérrel. A körülbelül 600 ezer ember átszállítása csaknem 6 hónapig fog tartani, vagyis minden hónapban százezer embert kell hazaszállítani, ami nagy munka lesz. A hajók között, amelyek a japáni hadosztályt hazaszállítják, van husz kórházhajó is. A háboru alatt ezeken szállították a sebesülteket Japánba és ezért már négy héttel új használatba vételük előtt fertőtleníteni kezdték őket. A sebesültek és betegek megvizsgálására és befogadására eddig két egészségügyi állomás volt, az egyik Dairiben, a másik Ninoschimában és most még egy harmadikat is felállítanak Wadano-misakiban. Egy japáni hadosztály Mandzsuriában fog maradni a vasutvonalak őrzésére. A hadosztályban 11,260 ember van és 752 kilométeres vasutvonalra fognak felügyelni. A hazaérkezett csapatokat nagy ünnepséggel fogadják,

Londoni hamispénz Magyarországon. A hajdu vármegyei csendőrség széleskörű nyomozást indított most egy pénzhamisító banda kézrekerítésére, mely hamis ötven koronásokkal egészen elárasztotta Hajdu

vármegyét és a tiszántult, sőt Máramarosmegyét is. A csendőrség tizenöt gyanús ember tartóztatott le, akikről kiderült, hogy egy londoni nemzetközi pénzhamisító bandával állanak összeköttetésben és a három magyarországi főcinkos közvetítésével kapták fele haszonra a forgalomba hozandó pénzt. Hogy mekkora összeget helyeztek el a családok, azt még csak megközelítőleg sem lehet megállapítani, azonban az eddig elfogott vádlottak vallomása alapján több mint egy félmillió koronát vagyis tizezer ötven koronás hamis bankjeggyel csapták be a hiszékeny népet. A jelzett területről több százan tettek feljelentést, de a károsultak nagy része vagy maga is tovább adta a hamis pénzt, vagy még ma sem tudja, hogy hamis pénzt őriz a ládafiában. Az ügyészség már gondoskodott, hogy a nemzetközi pénzhamisító banda londoni vezéreit is kézrekeríttesse, ennek az érdekében megkeresést intézett a londoni rendőrséghez.

Nagy idők tanuja. Brassóban meghalt Koós Ferenc nyug. tanfelügyelő, volt ref. pap és 48-as honvéd 82 éves korában. Koós Ferenc az elnyomatás éveiben bukaresti ref. lelkész volt s ismerte Makk Józsefet, Berzenczey Lászlót, a vértanuvá lett Várady Jóskát, akinek szomorú tragédiáját egy megható székely népballada siratja. Igen érdekes emlékirat jelent meg tőle, amelyben nagy részletességgel írja le a Makk-féle összeesküvés előzményeit, Makk menekülését, az osztrákok kegyetlenségét. Koós ezenkívül még egy másik nagyszabású munkát írt, amiben szintén rendkívül érdekes adatok találhatóak a bukaresti magyarság szenvedéseiről az elnyomatás idején. Koósban lelkes hazafi s a nagy idők egyik szorgalmas buvára, magyar tanügynek pedig egyik kiváló apostola hunyt el, aki az erdélyi részekben nagy szolgálatot tett a magyarságnak.

A belga trónörökös meghalt. Brüsszelből jön a hír, hogy Fülöp herceg, Flandria grófja, II. Lipót belga király testvéröccse meghalt. A belga királynak tudvalevőleg nincs fia s így Lipót halála esetén Fülöp hercegre szállt volna a belga trón. A flandria grófnak egy fia és két leánya maradt; most már a flandria gróf fia, a 31 éves *Albert* herceg Belgium és afrikai Kongó császárság trónörököse.

A meglőtt községi bíró. Szászrégen közelében, Dédrádon véres eset történt. A vizsgálat kiderítette, hogy Lepries községi bíró Gyulay jegyzőt irodahelyiségében azért támadta meg, mert felfüggesztésének okozójául Gyulayt tartotta és Gyulai jegyző önvédelemből használta a revolvért, melylyel a bírót hasbalötte. A feldühödött parasztok Gyulayt láncraaverték, és vasvillákkal szurkálták, Leprich és Gyulay életveszélyes sebeikkel a kórházban fekszenek. Eddig 15 száz parasztot tartóztatnak le.

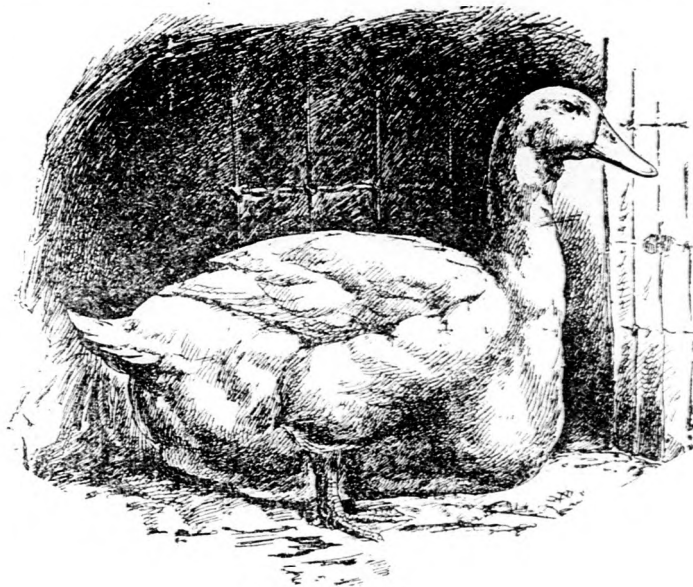
Negyven ember tűzhalála. Glasgowban minap egy nagy bérkaszárnnyában, amelyben munkások laknak, veszedelmes tűz pusztított. A tűz az egész házat elpusztította. A tüznél negyven ember halálát lelte. A szerencsétlenségnek borzasztó jelenetek játszódtak le. A felső emeletek egy perc alatt lángba borultak. A házból rémes sikoltozások és segélykiáltások hallatszóttak. A tüzoltóság pár perc alatt a helyszínén termelt, de a hatalmas lángoktól nem hátráthattak be a házba. A szerencsétlenek nagy része megfulladt. A lakók egy része a szomszéd házak tetejére ugrált s csak így menekülhettek meg a veszedelemtől. Amikor a tüzoltók behatoltak, 32 embert mentettek meg, akik csaknem mind megsebesültek.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

A pekingi és az ailesbüri kacsákról.

Egyik nagyszabású vidéki baromfikiállításán láttam, hogy a pekingi kacsák cím alatt ailesbüri kacsák voltak kiállítva, avagy, ha azok nem is voltak tiszta ailesbüriek, mert csőrük tényleg a rendnél sárgább és magasabb volt, de több ailesbüri vér volt bennük, mint pekingi. Az ilyenek nem szabad baromfikiállításán megtörténni, mert a kiállítás nemcsak arra való, hogy jó vagy rossz tenyésztőanyagot ott eladjuk, de arra is való, hogy ott egy a tenyésztő, mint a laikus — ha akar — tanulhasson is.

Kacsatenyésztésünk általában a pekingi kacsák, különösen pedig a gácséroknek a hazai közönséges anyagba való bevitele által oly szépen fejlődött, hogy alig van Európában más ország, a hol a

Ailesbüri gácsér.

pekingi vér oly általánosan dominálna, mint nálunk. De épen az, hogy szívemen viselem ennek a szépen megindult akciónak a további eredményeit, tehát indítva érzem magam itt is, ezen fajtánál óvni a tenyésztőket attól, hogy jóhiszeműleg se csalják meg egymást s ne higgyenek bárkinek. Az a kacsák, amely nagyobb a falusi magyar kacsánál, az azért nem okvetlenül pekingi, ahhoz még más is kell.

A tiszta vérbe tenyésztett *pekingi kacsák* alakja és járása olyan, mint azt képünk mutatja.

Ez a telivér *angol pekingi gácsér*. Ha valaki pénzt nem sajnál állatokért, akkor nézze is meg mit vesz, mert önmagának csinál kárt.

A nálunk forgalomba jutott s pekingi kacsák elnevezés alatt kiállítatni szokott kacsák a fenti ábrán láthatóhoz nagyon kevés esetben hasonlít, hanem hasonlít az első ábrán látható *angol ailesbüri* kacsához, amely ugyancsak nagytestű és fehér tollu (de nem samoá) kacsák. Csőre és lába színe azonban halványsárga.

Ez a kacsák a németektől jött át hozzánk pekingi kacsák név alatt s itt e név alatt további forgalomba jutott s keresztezésekre is felhasználatott.

Mint fajta ellen semmi észrevételem vagy

Haltenyésztésünk fejlődése. Arról értesülünk, hogy az idei őszfolyamán különösen szép lendületet vett haltenyésztésünk. Az eddigi példák, párosulva a kedvező természeti eredményekkel, mind több és több gazdát buzdítanak az intenzív haltermelésre. Mind számosabban veszik igénybe az állami szakértőket, olyanok, a kik birtokaikon, sőt bérleteiken tógazdaságot, halastavakat, ivadéknevelő telepeket avagy költőházakat kívánnak létesíteni, úgyannyira, hogy helyszíni szemléktől és folyamatban levő tervezésektől eltekintve, a múlt hó folyamán 7 helyen összesen 527 kat. holdnyi tógazdaság, egy 15 holdnyi ivadéknevelőtelep s 4 helyen egy-egy pisztráng-költőház állt kivétel alatt. Tógazdaságok dolgában különösen Somogy megye vezet, mint a hol a szobbi, taranyi, miki, bárdi-bükki és mozsgói uradalmakban rendeztek be kisebb-nagyobb tógazdaságot. Ezenkívül épül ilyen Veszprémben és Vas megyében, Németújváron. Az ivadéknevelőtelepet a Borsodi tiszai halászati társulat építtette avégből, hogy az ott termelt ponty és süllő ivadékkal a Tiszát népesítsék. Mint tudjuk, a jövő tavasszal már három ilyen telep működik a Tisza megfogyott hallalományának pótlásán.

Itt említjük meg azt is, hogy a halastavak kihalászását a legtöbb helyen már befejezték, mindenütt kielégítő eredménnyel. Tudomásunk szerint vízhiány csak is Mocsán volt és pedig oly mérvű, hogy az idejekorán ki nem halászott halak jórésze el is pusztult. Annál szebb eredményeket jeleznek Biharból, egy ottani nagyon szikes területen létesült 145 kat. holdnyi tógazdaságból. Ennek a termése is fényesen igazolja azt, hogy ott, a hol a területet vízzel elárasztani lehet, a szikes területek hasznosítására nincs egyszerűbb és biztosabb eszköz, mint a haltenyésztés.

Terjesszük lapunkat a „Független Ujság“-ot. Aki egy levelező lapon kéri a kiadóhivataltól, megküldjük a „Független Ujság“ hirdető képét.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZELEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekfej.
Pánczélaczél-kormánylemezek.
Magasított aczél-ekfej.
Porvédő kerek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajmivelőgépeket terjedelmesen ismeretli és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levelezim:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgönyczim: „AGRARIA“ Budapest.

• MULATTATÓ •

Etetés közben.

Az öreg béresünk a németet szidta,
Miközben pipáját jóízűen szidta,
A hüvelykujjával belébökött olykor
S mesélgette a sort: hogy és mint volt egykor.

„Bizony másképp volt az régen, hajdanába:
Kocsin járt az ember a túri vásárba.
Hogy vasutat lássunk, Pestre kellett menni,
Négy-öt napos utat kellett érte tenni!“

Egy fiatal béres kiszól az akolból:
(Nemrég került haza a katonasorból)
„Most kellene látni Pest városát kendnek!
A vasutak benne mind maguktól mennek.“

Elébük se mozdony, se ló nincsen fogva;
Ugy mondja mindenki, hogg a villám hajtja.
Aztán meg az ember ha Budán megszólal,
Pest végén is hallják, holmi — telefonnal!“

Bámulva hallgatják társai a szókat;
Az öreg béres se szippant már oly jókat.
Villája hegyével a szénába turkál —
„Lám, lám az német, de mindent kifundál!“

Balla Miklós.

Jó napja volt.

P. Jani földbirtokos az Alföldön is híres arról, hogy a cselédsége mennyire szereti.

Azok közül a régi földesurak közül való, akik igazi apjok a népöknek; úgy is bántak vele, jók az egyszerű cselédhez, aki dehogyan menne panaszával bírósághoz, mikor ott van neki legigazságosabb bírója a saját földesurában. Persze, csak olyan „belső“ panaszok értendők, amikor a cseléd a cseléddel vész össze, vagy pörösködik, amiben tehát mind a két fél elfogadja a közösen választott földesuri bíróságot. Biz az megesett P. Janival is, hogy paragrafus nélkül osztott ki egy pár magyar ötöst igazságtételképen: de az már nem esett meg, hogy aki az ilyen fizettséget kapta: be ne érte volna vele s tovább ment volna panaszra.

Salamoni ítéletei különben rendszerint nemcsak közmegelegedést keltettek, hanem eredetiek is voltak. Ahol a paragrafusos bíró esetleg sehogy sem boldogult volna az „ügy“ alapos megértésében, ott ő egy jó ötlettel bravúrosan vágta magát keresztül. Ilyen eset volt például az is, amikor Sima Pétertől elloptak egy szopós malacot, de annyian voltak a tanyán a gyanu alatt levők, hogy az egész cselédséggel háboruba kellett volna keveredni, ha nyílt inkvizíciót kezdt volna a közbizalomnak örvendő „bírósa“.

P. Jani egyet gondolt s először valamennyi cseléd disznáját együvé hajtatta, azután a malacos kocákat nemsokára egyenkint külön tereltette. S lám, amikor Sima Péter megolvasta az ő kocája alatt levő malacokat: mind megvoltak. A „lopott“ malac a csürhében visszasietett az anyjához, amelynek a hívó rőfögését megösmerte.

Máig sem tudja P. Jani, hogy melyik cselédnek lett ezáltal „egygyel kevesebb“ malaca, mint amennyit kihajtott: de az neki mindegy. Fődolog az igazság, annak pedig a lényegében elég tétetett; a bűnös? — hadd fusson. Hisz ha a többi cseléd nem értette is, hogy mire való volt ez a „komédia“, az az egy bizonyosan megértette. Egyelőre ezzel be lehetett érni, fennhagyván a vastagabb elintézést ismétlődés eseteire.

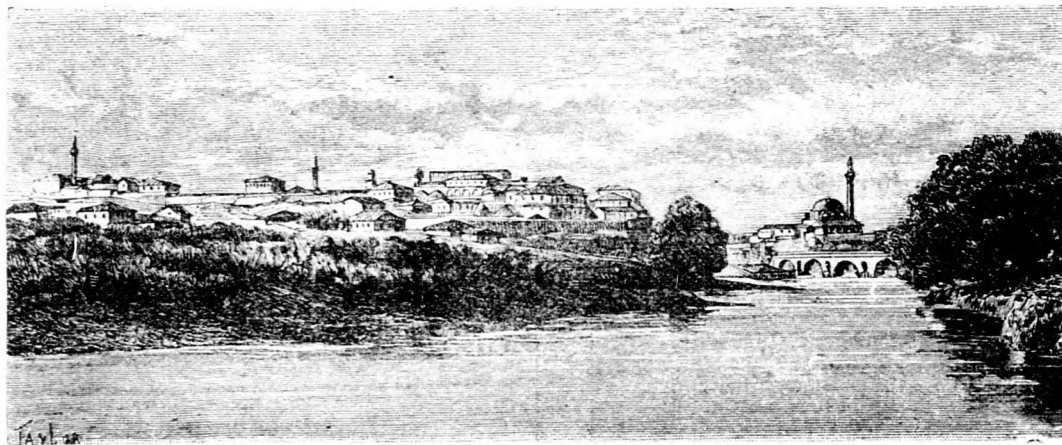
De látom, mindjobban eltérek a tárgyamtól, pedig most nem arról van szó, hogy P. Jani miket követett el, hanem hogy ő vele miket követtek el. Hogy csináltak neki egyszer jó napot a tanyán, ahová hosszabb ideig tartó távolléte után várták vissza.

A dolog ott kezdődik, hogy „János ur“ valami gyomorrontással ment volt Karlsbadba, ahonnan

Igy íródott az a panaszos levél is, amit a botos ispán azonnal felolvastott s annak következtében elhatározta, hogy János urat, ha megjön (ennek a napja a levélben volt), úgy kell fogadni, hogy végre jó napja legyen neki.

Nosza kimondatott, hogy: ki mivel járulhat hozzá a János ur jó napjához, azt megeselekedje. S minthogy az ispán kíváncsi volt, hogy mit lehet evégett mindent kieszelni, tehát még ő biztatta a béreseket, hogy csak gondoljanak ki egyetmást s neki megjelentsék.

Kakas Marci, az öreg béres, azzal állott elő, hogy a szomszédban vásár lesz s olyankor mindig ott van a vén Páchim, a medvetáncoltató, azt kéne a pusztára áthozni. Guzsalyos Ábris a lajtos kocsis, zászlókat akart kidugatni; a kajjalábu kondás, a törpe Zsigó, ellenben egy hordó pálinkát szeretett volna csapra veretni, de hogy az ur fizesse. Csak a ház lelkének, Mári asszonynak, aki szakácsné és legfőbb minden egyéb volt az agg egényes házbán, jutott eszébe a nagytakarítás, tisztogatás meszeltetés; épületnek, szerszámnak, állatnak rendbehozása. „Ennél váratlanabb öröm már ugysem érhetné a tekintetes urat“ — mondta célzatosan.

Az aranyzarv-öböl, hol az európai hajók most tüntetnek.

időnkint levelet írt a botos ispánjának; kiadta neki, a messzeségből az utasításait s kikérdezte mindenről hogy folyik a világ sora otthon.

A botos ispán egyrészt felelt a kérdésekre, hiven, másrészt eldicsekedett a cselédség előtt a lezelezéssel s nagyobb nyomaték és tekintély okáért idézte a „János ur“ írásainak egynémely részét; néha olyanokat is olvasván ki a levélből, amik abban nem foglaltattak. De mikor a jó ügynek, tudniillik, hogy a cselédség az ispán ur iránt nagyobb respektussal legyen, ezek a beleolvasott részek csak használhattak.

Egyszer azt írta János ur valamelyik mogorvább pillanatában, hogy bizony alig várja, hogy hazakerüljön, mert idejét sem tudja, mikor volt jó napja. Szidta a „nimetet“, aki csak bajára van a magyar embernek akkor is, amikor használni akar neki. Szidta a cseh fürdőhelyet s ott is mindennek — ami neki nem tetszett — az okát abban kereste, hogy egyik eb, a másik kutya; mind a magyart rontja, gyilkolja, pusztítja.

Biz ez egyoldalú és elfogult álláspont volt, mert a betegségből mégis felépült, hanem a korábbi szenvedések úgy elrontották a szája ízét, hogy beszélni se igen tudott már másképp csak kesernyésen.

Hát ez is jó volt egynek, de valami még ezenkívül is kellett. Az ispán kieszelte, hogy a cselédség — kicsi, nagy — a szériuskerti bejáró előtt két sorban álljon fel s az egyik sor csupa asszonyféle, a másik meg csupa férfinép legyen, kor szerint. Az öregek elől, azután a fiatalok, végül a gyermekek. Az ispán ur majd elsüt egy puskát s arra mindenki éljenez.

A parádés kocsis csak hallgatott, amikor a többi mind helyeselte a felvonulást.

Mit ér mindez? Efelét már látott a ténsur eget. Ki is neveti magában az egész komédiát.

Rosszkedvű volt, de csak hallgatott s amikor egy pár nap múlva egy ökör kitorpte a lábát, felmordult: „a jó nap jól kezdődik“. Tudniillik már itt volt a János ur érkezésének a terminusa.

De ha csak ez lett volna! Hanem amikor János ur csakugyan megjött s a pályaudvaron a kocsisát kereste, olyan ábrázattal nézet rá a „parádés“, hogy annak láttára rögtön meg kellett kérdeznie: — Kendnek mért folyik ugy az orra vére? Valami baja van tán?

A kocsis vállat vont. — Nekem éppen nincsen — felelte vontatottan. (Abból nem lehetett mást érteni, minthogy annál több baja van valaki másnak.)

Beszélgetés a szerelem istenkéjével.

János ur így értelmezte s kíváncsian tudakolta, miközben felült a kocsira.

— Hát akkor kinek a baja miatt busul? A tanyán hogy vannak?

A parádés lovak közé suhintott s mikor indultak, visszaszólt: Két ökör megdöglött; a többi ugy fel van fujódva, majd hogy ki nem pukkan.

— Thuh! . . . azokat bizonyosan beeresztették a lucernába! Akasztani valók! . . .

— Muszáj volt, mert az istálló kigyult felettük s úgy nyitottunk kaput a lucernás kert felé, hogy bent ne vesszenek.

— Hát mért nem elől verték ki kendtek az istállóajtón?

— Mert az egyik előtt éppen egy feldölt szénászekér zárta el az utat, az is lángot kapott; a másíknál pedig az ajtófélfáról lógott le Zsigó, a kondás, aki az éjjel felakasztotta magát.

— Thühhh!

János ur a fejéhez kapkodott rémületében; még a hideg is majd kilelte.

A parádés látta a nagy hatást, de csak tovább kegyetlenkedett.

— Nem'om, ki főz majd mert Mária megbabázott.

János ur majd hogy le nem fordult a kocsiról.

— Mi az? Mit beszél kend?! . . .

— Azt én; fia lett, kettő is egyszerre.

— Alljon meg kend!!! — ordította János ur.

A parádés megállott.

— Hajtson kend vissza a vasutra. Nem megyek haza. Elutazom.

A kocsis megcsóválta a fejét.

— Már pedig jó vóna hazajönni, mert az ispán ur sehogysincs.

— Hát annak mi baja?

A kocsis várt egy kicsit, mintha keresne, hogy is mondja. De végül kinyögte:

— Megkergült.

Hajtson kend, de hamar!!

(Hisz akkor mégis kell valaki, aki rendet csináljon. Felügyelet nélkül csak nem maradhat a gazdaság!)

Több szó nem esett köztök.

A kocsis hallgatott, János ur nem kérdezett. Még arra sem volt kíváncsi hogyan keletkezett a végzetes tűz.

Hanem amint a szérüskertbe befordultak, elibök ugrott valaki s elsütött egy puskát. A botos ispán volt.

— Csakugyan megkergült, kiáltott fel János ur rémildözve; a lovak pedig elkezdtek ragadni, olyan örült éljenzés hangzott fel.

A kocsis nem bírta megfékezni a szilaj állatokat. Vágtattak azok egyenesen neki a rucagödörnek s János ur egyszerre jó langyos iszapfördőben találta magát.

Valaki sipitva-sápitva szaladt arra s kétségbeesve kiáltozta:

— Jesszus! tekintetes ur, Jesszus!

János urnak csak az volt az eszében, amit a parádés kocsis mondott volt az uton s amint megösmerte a rajongó nőszemélyben Márit, a szakácsnét, az iszapos gödör közepéről interpellálta:

— Hát maga nem babázott meg?

Mári keresztet vetett s összekapcsolta a kezét.

— Ó istenem, szegény! óh istenem!

Szentül meg volt győződve, hogy János ur a feje lágyára esett s attól beszél ilyen bolondokat.

János ur kezdett a sárból kimászni s nyakon

fogta a kocsist, aki éppen azon a sorson volt, amelyen ő, tudniillik bent ült az iszapban.

— Hát te mit mondtál nekem Máriról? Kötnivaló!

— Jaj kérem alássan! hát iszen az egész mind nem igaz. De azt gondoltam, hogy ha megtetszik tudni, hogy nem igaz a sok baj: akkor lesz csak igazán jó napja a tekintetes urnak! — felelt a megszeppent kocsis, akinek a „jó napját“ ez a felfordulási kázus megzavarta.

János ur ámult-bámult s most már a kocsist vette gyanuba, hogy megzavarodott ijedtében. Végre is az ispán magyarázta meg neki a „jó nap“-ra vonatkozó sok értelmetlen mondat.

És csudák-esudája, János ur azon nyakig sárosan elkezdett kacagni, hogy a könnye csurgott. Még a szokásos magyar ötöst is elfeledte kiutalni a komázó kocsisnak.

S a végén Zsigó, — az „öngyilkos“ Zsigó, — járt legjobban, mert az ő tervét fogadta el János ur. Csapra üttetett tudniillik egy hordó bort a tanyai eseléség számára.

Igy lett *jónapja* aznap mindenkinek.

Bórsony István.

Fordulat a feketék harcában.

Az afrikai német gyarmatokban elkeseredett folytonos harc dult már évek óta. Most egy érdekes hír érkezett a véres harcokról, amennyiben Vitboj Henrik, a németafrikai szerecsenlázadás vezére egy egészen kicsiny esetepatában, egy élelemszállító kocsis megtámadása közben érte az öreg *hottentotta* vezért a német golyó, amely kioltotta életét s amely valószínűen a szerecsen-forradalom végét jelenti. A Nyugat-Afrikában levő német gyarmaton kitört lázadást tudvalevően vagy két évvel ezelőtt a hererók kezdték meg, de csakhamar csatlakozott hozzájuk Vitboj is a hottentotáival együtt, akiknek a „kapitányuk“ volt. Érdekesebb szerecsentypust ennél a vén, buzgóan keresztény, de amellet talán ugyanolyan buzgóan pogány, fekete és csak a ruházataiban meg a fegyvereiben európaiasodott martalócvezérnél keveset szült a legsötétebb világrész. Vitboj Henrik nem volt olyan szinte európai értelemben vett államférfi és hadvezér, mint Csetevájó, a zulukirály, aki Izandlvána mellett egy egész angol hadsereget semmisített meg, nem is volt olyan lovagias és fekete Rinaldó-szómbe menő kalandor, mint Morenga, de ravaszabb, fanatikusabb és az európai kultúra Afrikába is elszívargott előnyeit jobban kihasználni tudó.

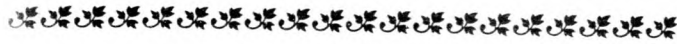
Amikor a kilencvenes évek elején Németország és Anglia megegyezésre léptek a bodelzavartokkal, a béke egyetlen megzavarója Vitboj Henrik maradt az egész Nomaföldön. Akkor Francois kapitány volt a német gyarmat parancsnoka s temérdek baja volt Vitbojossal. Nem tudott döntő csapást mérni rá még akkor sem, amikor sikeresen támadta meg a saját fészkeiben, Hornkranzban. Itt megverte ugyan, de Henrik, akinek a lánya is az apja oldala mellett küzdött, mint valami hottentotta-amazon, visszavonult a hegyek közé, ahonnan folytonos guerilla-kicsapásokkal nyugtalanította a német telepeseket és védőcsapatokat.

1894-ben Francois utóda Leutwein, sikeresebben küzdött ellene, Nauklufnál körülkerítette és szeptember 15-én kapitulációra kényszerítette. Ettől fogva Vitboj egy darabig állta a hűséget Németországhoz, sőt 1896-ban a német csapatokkal együtt küzdött Kahiméma hererókapitány ellen.

Amikor azonban a hererók újabb lázadása kitört

és a kezdő szakaszában sikeresnek ígérkezett, az öreg Vitboj azonnal cserben hagyta a németeket és a fölkelés élére állt, sőt formális hadizenetet is küldött Németországnak. A hadak véletlene akkor terítette le, amikor a szerezsenlázadás sorsa nagyrészt a kezében volt.

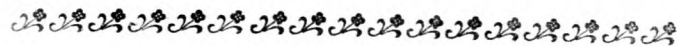
És bizonyos, hogy halálával az ügye is el van tetve, mert fia, az új vezér, Sámuel Izsák nem fog ellenállni tudni az európai csapatoknak.

Képeinkhez.

Az arany-szarv öböl, hol az európai hajók most tüntetnek. Az európai hatalmak hajótüntetését rendeznek a török szultán megfélemlítésére, miként azt lapunk máshelyen már megírtuk. Oda vonulnak az arany-szarv öböl elé, melyet képen is bemutatunk.

Beszélgetés a szerelem istenkéjével. Még mit nem talál ki a festőművész. Ime a kis Amorkát, a szerelem istenkéjét szembesíti egy ártatlan fiatal leánnyal, hogy mit beszélnek, az titok, de azért gondoljuk.

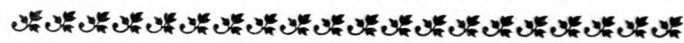
Apróságok.

Angol üdülőotthonok. Angolországban a szövetkezetek tiszta nyereségüknek egy nagy részét szociális intézmények létesítésére használják fel. A felebaráti szeretetnek egyik legszebb intézménye azok az üdülőotthonok, amelyeket Angliában a brit szövetkezetek a tengerparton vagy az ország hegyes vidékein felállítottak oly célból, hogy a beteg szövetkezeti tagok vagy azoknak családja ott új erőre szert tegyen. A skót Westkelbridei fogyasztó szövetkezet üdülőotthonában 1904-ben 2738 beteg üdült, még pedig 1321 férfi, 1244 nő és 172 gyermek. Az üdülőotthon 1896-ban építettett és azóta 17,040 beteget fogadott be.

Óriási mennyiségű hal a Quarneróban. Fiuméből írják a következőket: Azok, a kik nap-nap után ellátogatnak a halpiacra, jogos csodálkozással konstatalhatják, hogy néhány nap óta óriási mennyiségben kerül eladásra a szárdínia. Ez az apró halfajta nemcsak a tengerparti lakosság fontos élelmiszere, hanem egyúttal fontos kereskedelmi cikk is. Néhány év óta mintha kihalt volna ez a szapora halféle tengerünkben. Némelyek a szárdíniák kimaradását, hiányát a Quarneróból huzamosabb időn keresztül, az ismételt fellépést „tengerbetegséggel” hozták összefüggésbe. Ennek a lehetőségét kizárni nem lehet, de sőt fennforog a valószínűsége is, mert mindaddig, a míg az óriási tömegű zöldes nyálka a tengerben uszik, a halak, különösen az apróbb halfélék nem tudnak itt megmaradni. Ez a nyálkás moszat ugyanis tönkre teszi a plankton, az apró rákfélék és más alsóbbrendű állatok milliárdjait, amelyekből a szárdíniák élnek. De maga a nyálkatömeg is hozzájárul a halak pusztításához, mert egyrészt miatta a halak nem ívnak, másrészt a tenger fenékén élő fiatal halivadékok tönkreteszti. A fentiek alapján érthető, hogy most, mikor már hónapok óta teljesen tiszta az Adria vize, a szárdíniák óriás rajokban rándulnak a sekélyebb öblrészekbe. Különös azonban az, hogy a cirkvenicai vizekben, a hol pedig rendszeren épp a szárdíniáifélék szoktak nagy rajokban megjelenni, most majdnem teljesen hiányoznak. Legnagyobb mennyiségben a fiumei öbölben fogják őket. Naponként 1000—1200 kosárral — à 15—20 kiló — hoznak halat a halessarnokba. A chioggiai olasz halászok

alaposan hozzálátnak a fogáshoz, a mi halászaik rovására. Halászati — tenger — törvényünk nincs, azaz a mi van, értéke egyenlő a semmivel: ők ezt nagyon jól tudják s ki is használják alaposan. A halak ivását a mi tengerünkben nem veszik figyelembe. A mikor és a hol csak tetszik, akkor és ott halásznak. Az olasz fenékkotró hálókkal kifogott mesés mennyiségű halból befolyó jövedelem természetesen idegenek kezébe kerül. De ezenkívül még más irányban is nagy kárt jelent az olaszoknak a mi tengerünkön folytatott rablóhalászata. A megavica nevű fenékhálóval nemcsak az ivó halakat, hanem az ivadékokat is kifogják; az apró halivadék milliói és milliói mennek ez úton tönkre!

Mennyivel több halat lehetne a mostani órási halvás után pl. már a jövő évben is fogni, ha betiltanák az említett fenékhálóval való halászatot! B. L.

Betűrejtvény.

K I & i ér D és

Megfejtési határidő 1905. december hó 3.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 46. számában közölt talány megfejtése:

„Rókatánc.”

Helyesen fejtették meg: Beke Piroška, Renner Ida, Balla Erzs, Kiss Rózsika, Vakareszku Mária, Szöcs Mária, Péterfy Tamásné, Csóka Gáspár, Blich Ferenc, Szücs Lajos, Berekméri István, Adai János, Hunyár László, Murányi Gyula, Csóka Béla, Jordán Gáspár, Csébi-olvasókör, Mónus István, Schwarz József, Fodor Pál, Sente Ferenc, Soóki Mihály, Lakatos Mihály, Nagy G. János.

A sorshuzárnál Sente Ferenc neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalom gyanánt egy regénykötetet küldöttünk.

• LEVELES SZEKRÉNY •

ELŐFIZETŐINKHEZ! Lapunk terjesztése érdekében felkérjük tisztelt előfizetőinket, hogy ismerőseik körében terjesszék a Független Ujságot. Azoknak, akik megrendelhetnek a lapot, szívesen küldünk mutatványszámokat, ha egy levelező lapon a címeiket beküldik kiadóhivatalunknak.

Papp G. János. A községi jegyző ebben az ügyben utbaigazítja. — **Vakareszku István.** Kuriai döntvény, mely ezen tárggyal foglalkoznék, nem létezik; ismerjük azonban egész sorát a birói határozatoknak, köztük a Kuria ítéleteinek is, amelyek arról tanuskodnak, hogy a birói gyakorlat általában elismeri a vasúti vállalatoknak azon kötelezettségét, hogy a lokomotívokból kiszálló szikrák által gazdasági terményekben okozott tüzkárokért tekintet nélkül arra, vajjon azok a törvényes tüztávolon belül vagy kívül keletkeztek-e, kártérítéssel tartoznak. Ezen jogi felfogás indokai körülbelül ugyanazok, amiket a kérdéstevő is érint. — **Páll Istvánné.** A nyul páclevében megfőzött murkot és egyéb zöldséget ha áttöri szítán és a pecsenyére önti, az akkor franciáson készült, legalább ezt úgy nevezik. — **Lakatos István ifj.** Oly vidékeken, hol a talaj fertőzöttsége folytán a sercegő üszök évenként előfordul, ajánlatos a növénydékmarhát a tavaszi legelőre való kihajtás előtt beojtani. A védőojtás módszere az idevonatkozó kézikönyvben részletesen le vannak írva. A védekezésnek ez a módja mindonütt s így Magyarországon is, hol egyes vidékeken már több mint tíz éve

alkalmazzák, teljesen bevált. — **Czeller Ferenc, Demeter Gábor, Sigmond Aladár.** A kért mutatványszámokat elküldöttük.

A „Független Ujság” színes hirdető képét bárkinek megküldi kifüggesztés végett a kiadóhivatal, ha ezért levelező-lapon hozzánk fordul.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárocsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1905. nov. 17.

Budapesti központi vásárocsarnok árai.

Husneműek: marhahus 92—112 K., vidéki borjúhús 100—130 K., sertéshús 136—140 K., szalonna füstölt 160—170 K., szalonna, olvasztani való 140—156 K., hárj 160—164 K., sertészir 156—158 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1.40—1.60 K. hazai sonka 1.60—2. K.

Baromfifélék: élő tyúk —.—.— K., rántani való csirke 1.40—1.80 K., sütni való csirke 2.——3.— K., kacsá, hizott 6.——8.— K., lud, hizott 12.—17.— K., pulyka, hizott 4.——7.— K., páronkint. Vágott hizott liba 1.20—1.40— K., vágott hizott kappan, kacsá és pulyka 1.20—1.60 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). *Buza* 17.30—18.10 K. *Ross* 13.60 K-től 13.70 K-ig. *Arpa* 14.30 K-től 14.50 K-ig, jobb minőségű 14.60 K-től 15.— K-ig. *Zab* 14.30—15.— K. *Tengeri* 14.10 K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 4.80—5.20 K. rózsa I. 5.60—6.— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt —.—.— mm.-ként.

Legjobb és legolcsóbb

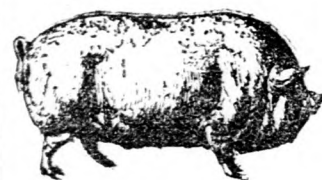
gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmiv. ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Markhót és Lossinszky

okl. gépészmérnökök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

ÜRL REZSŐ

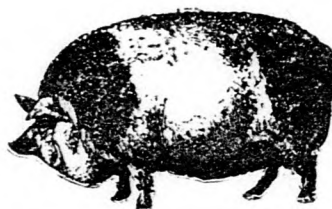
sertésbizományos

— Budapest —

Bévkocsis-utca 12.

sertéseket

sovány és hizott állapotban és legmagasabb napi áron értékesít.

Teavaj: (centrifugál) 2.20—2.50 K., főzővaj 1.60—1.80 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 20—30 fillér.

Tojás: bácskai 103—106 K., erdélyi apróbb áru 98—102 K. ládánként. (1440 drb.) Apadt —.— K., meszes: — K.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	28.40	27.20	26.—	25.—	24.40	23.40	21.40	19.—	14.—

Takarmányvásár. Réti széna 4.20—6.40 fillér, mubar 5.80—6.40 fillér, zsupszalma 3.50—4.00 fillér, alomszalma 3.——3.80 fillér.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlés képviselő,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára

A „FÜGGETLEN UJSÁG”-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

Telefon

89—24.

Telefon

89—24.

„Kosmos” hornyolt asphalt-lemez

Gyakorlatban kitűnően bevált, számos elismerés.

1. Teljesen páramentes, hővédő- és tűzbiztos fafödémek előállítására.
2. Nedves falak szellőzéssel való tökéletes kiszáraitására.
3. Legkülönbözőbb czélokra.

Mindennemű felvilágosítás, költségvetés, minta-ismertetéssel és műszaki vélemény díjmentes.

A munka télen is végezhető.

GREIF ANTAL okl. mérnök műszaki irodája BUDAPEST, VIII., Salétrom-utca 10.

A „Kosmos” lemezek alkalmazásának részletes ismertetése a „Független Ujság” 1905. évi 47. (nov. 19.) számában jelent meg.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-typia, fametszet stb. újjan. Terképek, tervezetek, alaprajzok photolithografailag legszébben, legolcsóbban sokszorosítottak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NERVEVŐ ÓRAZLETE.

Alapított 1847.

János

Brausweller

Szegeden. Ca. és kir. kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műórák, költalálójá remontolt megadóknak stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Gazdák figyelmébe!

50% olcsóbb mint bármely más világító anyag a

PYROLEUM

világítása.

m. kir. szab. 12321. 900. A. 905.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyulékony és már több ezer uradalomban bevezetett. Számos elismerőlevél nálam betekinthető. Próba-küldemények 2 korona utánvét mellett. Kivánatra prospektus ingyen és bérmentve.

DEGEN JAKAB

Budapest, IX., Közraktár-utca 28.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400,000.— kor.
Alapítványok	1.278,240.— kor.
Alapítók	200,000.— kor.
Tartalékok	374,767-80 kor.
Összesen	2.253,007-80 kor.

1901. évi fölösleg 90,349.— kor.
1902. évi fölösleg 59,782-20 kor.
1903. évi fölösleg 109,331-73 kor.
1904. évi fölösleg 72,438-23 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle mezőgazdasági eszközök szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetéselegb. 1 egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesülnek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosításra iránnyban készséggel szolgál az igazgatóság.

Sürgönyczlm: Consum, Budapest. Telefon: 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság

Budapest, V., Nagy-Korona-utca 17. sz.

ÜZLETÁGAK: _____

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főzelékküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítványozásra vonatkozó mindenféle kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást. Kiviteli osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle élelmi cikkek bizományi értékesítését elvállalja. Az árakra előlegeket is folyósít. Sertésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja hízott sertések bizományi értékesítését.

— Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

Schottola Ernő, Budapest, Andrásy-ut 2.

A ruggantagyártás meghonosítója Magyarországon * A legnagyobb szőlészeti és borászati szaküzlet.

Legnagyobb raktár az összes szüretelési gépekben és eszközökben, **szőlőzúzó** bogyzóval és anélkül.

DUPLEX-rendszerű borsajtók gőzerőre és víznyomásra berendezve, a **MABILLE- és borsajtók** legszebb és legjobb kivitelben elkészítve

Gyári raktár **borszivattyúiban.** Képes árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

Alakult 1856. évben.

KÜHNE E. Mosonban

» hazánk legrégebbi « mezőgazdasági gépgyára

Elsőrendű anyagból elismert gondos kivitelben szállit:

Hirneves „Mosoni Drill” tolokerekes szabadalmazott sorvetőgépeket,

Sack-rendszerű aczélekeket, egy- és kétvasú ekéket, hengereket, boronákat dus választékban.

Gabonatisztító- és szelelőrostákat, Konkolyválasztógépeket, Szőlőzúzókat és borsajtókat 6 nagyságban stb.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

FŐRAKTÁR: BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a. | FIÓKRAKTÁR: TEMESVÁR, Gazdaudvar.

1904. évi forgalom : 22,000 bál.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukceziókra

melyek második sorozata **folyó évi október hó 4-én** veszi kezdetét.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S TÁRSA

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

**Alfa-Separator
Részv.-Társaság**

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. ☞

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

 Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint **660** első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül **85000** darab.

Több mint **500,000** Alfa Laval
Separator az egész világon.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

A miskolci országos baramfi-kiállításon
diszoklevéllel kitüntetett

**sárga orpingtonok faj-
tisztá tenyésztőjásai**

12 darabonkint, patent csomagolással és
postai szállítással 10 koronáért kaphatók

Szilassy Elemér-nél
Verebély, Bars megye.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,
Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő
minőségben legolcsóbban

szállít a

**„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság**

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.